

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Syllabus Errorum Historiæ Suauis, de veritate facti; qui errores certissimis testimoniis euidenter hoc Opere conuincuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

SYLLABVS

*Errorum Historia Suavis, de veritate facti; qui
errores certissimis testimoniis euidenter
hoc Opere conuincuntur.*

1. ongressus generales, vti
habiti fuere ad Decretum
reformationis sancien-
dum, aliò spectasse, contrà
quàm Acta produnt. *Lib. 9. cap. 1.*

2. Primum de reformatione con-
gressum fuisse accitum die proxima
Sessioni: accitus fuit biduo post. *Ibid.*

3. Motam dubitationem fuisse,
num Patres pergerent decernere de
Ecclesiæ auctoritate, an de capitibus Sa-
cramenta complectentibus. Hoc multò
antè statutum fuit. *Ibid.*

4. Dominicanos plurimum exar-
sisse aduersus Franciscanos super Sa-
cramentis; ac Legatos Romam perscri-
psisse, ad cohibendam Cœnobarum
seu Fratrum licentiam. Contrà in Con-
cilio hoc veluti certum seruabatur, ne-
quid decerneretur aduersus vllam sen-
tentiam, cui aliqua Catholicorum no-
bilis Schola faueret. *Lib. 9. c. 4.*

5. Esse S. Bonaventuræ & Scoti il-
lam sententiam, Durandi & Maioris,
quæ docet, neminem posse delegare
facultatem administrandi Sacramenta
illis, quibus per se facultas huiusmodi
non competat. *Lib. 9. c. 7.*

6. Fuisse parata quinque Decreta
de conuenienti administratione non-
nullorum Sacramentorum, de quibus
multæ disputationes habitæ. De hoc
nullum verbum extat in Actis, aliisque
Concilij monumentis. *Lib. 9. c. 9.*

7. A Pontifice missum fuisse ad Le-
gatos Diploma, quo reformationis cu-
ras ad se auocabat; atque hos, cum
animaduertissent plerisque repugna-
re, haud censuisse illud publicandum.

Diplomata id temporis à Pontifice ad
Legatos missa nihil minus quàm istam
auocationem continebant. *Lib. 9.
cap. 10.*

8. Martiranum cum Latine Oratio
ipsi habenda esset in Sessione septi-
ma, simulasse raucitatem, quòd erube-
sceret publicè dicere, paulò antè in
Congregationibus à Legatis castigatus.
Reuerà Martiranus voce laborabat;
& falsum est, eum fuisse à Legatis ca-
stigatum, vti conuincitur ex Actis,
ephemeridibus, omnibusque aliis ta-
bulis. *Lib. 9. c. 12.*

9. Pontificem clam mandasse Le-
gatis, vt Concilium Bononiam trans-
ferrent; eosque id executos præsentà
Tridentinà lue. Id apertè reuincitur
vt fictitium opinamentum, proditur-
que rei veritas. *Lib. 9. c. 13.*

10. Plures Episcopos pestis metu-
petiisse à Præsidiis atque impetrasse
abeundi veniam. Hi ad Pontificem
scribunt, nonnullos Episcopos abiisse
facultate non petità, & aliquos non
impetratâ. *Ibid.*

11. Facultatem à Pontifice Legatis
concessam transferendi Concilium,
fuisse lectam in prima Congregatione
9. Martij, ac postea inter Patres conten-
tionem secutam. Hæc facultas non-
nisi 11. Martij in Sessione aperta fuit
post sententias expositas, & suffragia
collecta. *Lib. 9. c. 16.*

12. Inter eos qui discessui repugna-
runt fuisse Marcum Vigerium Seno-
gallensem Episcopum, & Claudium
Guiscam Episcopum Mirapicensem.
Acta id falsum reuincunt; insuper
L llll 3. Guisca.

L llll 3. Guisca.

Guisca Addensis Episcopus, non Mirapicensis erat. *Ibid.*

13. Inter eos qui translationi assensere, nullum numeratum Cæsari subditum, nisi Archiepiscopum Materanum. Inter eos fuere quatuor Mediolanenses, duo Neapolitani, alique complures, qui Diocæsi bus Cæsari subiectis præerant. *Ibid.*

14. Diploma translationis, quamuis videretur signatum die 22. Februarij anni 1545. tamen à complutibus recentius existimatum esse, per eam occasionem missum; siquidem ibi affirmabatur, duos Legatos posse hac actione fungi, tertio vel præpedito, vel absente; atque id quidem tum ob Polii absentiam contigisse: sed Polanus ex suis notis colligit, Diploma biennio antè fuisse confectum, & missum ad Legatos decem & octo mensibus antequam eueniret, nempe mense Augusto 1545. E contrario, legationis Diploma cum hac cautione signatum fuit eadem die, quâ legatis Crucis insignæ traditum. Et paucos post dies ad eisdem missum est aliud Diploma, quo omnes facultates vni soli Legato committebantur, cum hic solus, nec præpeditus, adesset. Diploma verò, quod ipsis Augusto missum est, anno 1546. datum fuit, non anno 1545. quemadmodum Polani supputatio ostendit. Eò autem afferebatur transferendi Concilij causa, nempe periculum dissolutionis ob belli metum, quamquam ad alia, quæcumque futura esset causa, extenderetur. *Ibid.*

15. Franciscum I. Gallia Regem 21. Martij obiisse, translationis Concilij ignarum. Is obiit 31. eiusdem mensis, consciusque factus fuit translationis. *Lib. 9. c. 18.*

16. Pontificem sollicitum de Cæsaris potentia ob victoriam de Protestantibus ab eo relatum, legasse Capite-

ferreum in Galliam, quo se muniret aduersus Cæsaris arma. Legatus Româ discessit 6. Aprilis, & prælium 24. eiusdem mensis confectum fuit. *Lib. 10. c. 1.*

17. Ob modicum numerum Theologorum Bononiæ commorantium, res fuisse difficulter tractatas. Constat, vni congregationi Theologos ex omni natione interfuisse parè sexaginta, & alteri septuaginta, atque inter hos fuere nonnulli aptimè insignes. *Lib. 10. cap. 2.*

18. Tractationem de moribus reformandis, vti Pontifici odiosam, fuisse prætermittam, Concilio in Pontificiam ditionem deportato. Continuata est ibi reformatio morum, & eorum omnium quæ ad Sacramentorum administrationem, & ad alia residentie impedimenta tollenda spectabant. *Ibid.*

19. Quod Cardinalis Sfondratus apud Cæsarem egerat de Anglia inuadenda, non eò institutum, vt regnum Fidei Catholice adiceretur, sed vt difficili negotio Imperator implicaretur. Aliter res habuit: cum Cæsar de ea causa repultam omnino dedisset, Legatus illam omnino silentio inuoluit, ne frustra de ea secundo laboraretur. *Lib. 10. c. 3.*

20. Sessionem vndecimam fuisse prorogam, & quidem more priuato, ad significandam contractam ex Petri Aloysij Farnesij morte mestitiam, intermissis hac de causa omnibus Concilij functionibus, vnde per singulas hebdomadas Pontifici molestia binis literis afferenda fuisset. Sed reuera multò ante Farnesij necem Legati decreuerant Sessionem prorogare tum ex propria sententia, tum ex Pontificis mandato, Mendozâ poscente; & Concilij actiones continuatæ fuisse, sine vlla intermissione, Pontifice, vti solebat, conscio. *Lib. 10. c. 4.*

21. In documentis, quæ Cæsar Romam ad Madrucium miserat, haberi, dandam operam vt decerneretur, num si Pontifex Concilio aperto occumberet, successor ei ab eodem Concilio, an vel à Cardinalium Senatu sufficiens esset. Hæc in iis documentis continentur non quasi dubitata, sed asserta, & ex promissione Cæsarea Cardinalibus liberè relicta. *Lib. 10. c. 6.*

22. Cæsarem voluisse inde obliquè Pontificem monere de ætatis grauitate, proximoque funere, adeoque ne tantu Principis iram consanguineis insensam relinqueret. Contrà eo documentorum capite habetur, hanc difficultatem sapius Cæsareis propositam à Pontificis, consideratâ ibi ex æquo possibilitate præcedentis obitus ipsius Caroli Quinti. *Ibid.*

23. A Madruccio exposita in Senatu mandata 9. Decemb. Exposita fuere multò ante diem 9. Decemb. nec in Senatu, sed in priuato cubiculo. *Lib. 10. c. 8.*

24. Pontificem cæpisse tempus deliberandi; ac postea Madrucium, cum sapius eum adiens nihil opportunum referre posset, discessisse, mandatis Mendozæ commissis. Verùm consultatio de ea re dilata fuit à Senatu, habito 9. Decemb. vsque ad alterum Senatam, habitum 14. die, in gratiam Madrucij; post quem Senatam & priorem Mendozæ contestationem Româ discessit. *Ibid.*

25. Mendozam fuisse contestatum in publico Senatu, in quo Guisus pileo Purpureo fuit ornatus. Guisus pileum acceperat in Senatu publicè habito 24. Octobris, & Mendozæ obnuntiationem suam exposuit in conuentu Cardinali secreto, 14. Decemb. *Ibid.*

26. Hic fuisse Mendozæ responsum, Pontificem velle rem communicare cum Concilio Bononiensi, eius-

que rationes audire. Responsum est, Pontificem de re consilium capturum; sed postea, Mendozâ egresso, rogatâque Cardinalium sententiis, decretum est, Bononiensium Patrum sententiam esse audiendam. *Ibid.*

27. Pontificem proposuisse non respondere minacibus litteris Ecclesiasticorum virorum, qui ad Augustana Comitia conuenerant; sed ex libero agendi modo, quo Mendozæ vrebatur, veritum, ne inimicitiam Cæsaris contraheret, noluisse à se viros illos abalienare: cum tamen responsi mora ex eo orta fuerit, quòd Cardinalis Tridentinus nondum Romam venerat, qui Cæsaris iussu eam ob rem illuc iurus erat. Quare Pontifex per Legatum Sfondratum sese excusauit apud eodem Ecclesiasticos, qui & excusationem approbatunt. *Lib. 10. c. 10.*

28. Ceruinum cum Cardinali Montano interfuisse generali Congregationi Bononiæ 16. Ianuarij. Ille ante duos menses discesserat, nec reuersus est ad Concilium, nisi 22. Ianuarij. *Lib. 10. cap. 11.*

29. Cæsarem, cognito responso quod Mendozæ Romæ redditum fuerat, misisse Bononiam duos Fisci Procuratores, qui contestarentur. Hi Procuratores multò antè aduenerant, nempe 5. Nouembris, & responsum Mendozæ redditum fuit 27. Decembris. Insuper tabulæ eorum procuratoriæ leguntur signatæ à Cæsare Augustæ 22. Augusti, adeoque quatuor mensibus ante responsum. *Ibid.*

30. Pontificem, cum præuideret promulgationem Ediçti, quod *Interim* nominant, futuram solùm Cæsari, non Sedi Apostolicæ perniciosam, leuiter illud oppugnasse. Et tamen Pontifex Nuntium misit, vt huiusmodi Ediçtum retardaret, pollicitus, quamprimum se missurum Præsules cum opportunis

portunis facultatibus, à Cæsare postulatis; atque interim cognoscendam dedit Edicti formam, vt aliqua eius tolerabilis emendatio proponi posset. *Lib. 10. c. 18.*

31. Pontificem Cæsari per Legatum significasse, à se libellum illum non improbari; sed pro certo haberi, illud Edictum à Cæsare more solùm permittentis euulgatum, quo Lutheranos cohiberet, ne in grauiora præcipites agerentur. E contrario Pontifex acerbissimè de eo conquestus fuit, & coràm apud Mendozam Romæ, & litteris apud suum in Hispania Nuntium. Neque ars eius fuit, vt Polanus fingit, cum libellum ad permissionis, non comprobationis normam reuocare, cum Cæsar à principio sic respondisset Catholicis Principibus, eidem libello reclamantibus. *Ibid.*

32. Legatum discessisse ante eius promulgationem, ne factum illud suâ præsentia confirmaret. Porrò Legatus 26. Maij, videlicet vndecim diebus post eius vulgationem, nondum digressus, percipit ad Cardinalem Farnesium prolixas litteras, plurima de eodem Edicto expendens: & Farnesius 5. Iunij ipsi Legato significauit, quàm grauius Pontifex de eo apud Mendozam expoitulasset. *Ibid.*

33. Bertanum fuisse cum potestate Nuntij in Germaniam allegatum causâ quarumdam legum, quas Cæsar ad componendum Ecclesiasticum Ordinem 16. Iunij in Conuentu proposuerat. Bertanus Româ discessit ad Nuntij partes agendas die 9. Iunij, & Bononiâ transit die 17. *Lib. 11. c. 1.*

34. A Pontifice non fuisse Nuntios missos cum facultatibus à Cæsare postulatis, sed cum alijs sibi conducentibus, nempe cum ampla potestate multas gratias largiendi, in quo præcipuum momentum esse videretur ad

suam auctoritatem in ijs partibus tuendam. Cùm tamen facultates, quibus Nuntij vsi sunt, concessæ illis fuerint consentaneæ ad petitiones iteratas Cæsaris, super qua re ingens dissensio inter Pontificis Consiliarios fuit. *Lib. 11. c. 2.*

35. Nuntios, quamuis sollicitè nominati fuissent, tamen eorum profectioem dilatam fuisse vsque ad sequentem annum; siquidem Cæsari non satisfecerat ea ratio, per quam non significaretur probari ea quæ ipse statuerat. Nuntij statim Româ profecti fuere; & decem ac septem ab electione diebus iter Bononiâ fecit Pighinus, cuius litteræ mox in Germania datæ extant. Dissensio autem super facultatibus, continuata post ipsorum in Germaniam aduentum, aliam originem nata fuit. *Ibid.*

36. Concilium Bononiæ permanisse vsque ad Pauli mortem; & tunc, cum Legatus Comitiorum Pontificiorum causâ inde discessisset, Episcopus etiam ad suas Sedes rediisse. Ex legitimis Concilij Actis, & ex eius ephemeride patet, Synodum fuisse suspensam, & Episcopos dimissos à Paulo ante mortem. *Lib. 11. c. 4.*

37. Iulium III. post ipsius electionem mandasse Balduino à Monteferrato, vt adoptaret adolescentem, quem beneuolentiâ complexus erat, dum Bononiæ Præsul ageret. Adolescens hic adoptatus fuit ante Iulij Pontificatum. *Lib. 11. c. 7.*

38. Cæsarem cœpisse à Iulio petere, vt Concilium Tridenti rursus statueret, per Aloysium Auilam, quem ad exhibendam electo Pontifici obedientiam miserat. Auila ne vnum quidem verbum ea de re fecit, sed tantùm vrbanitatis & obsequij formulas exhibuit: & antequam hic adueniret, Pontifex generatim spè Cæsari de ea re fecerat, vt liquet ex documentis traditis Tol-

ano,

tano, quem Iulius decimo post electionem die ad Cæsarem misit. *Lib. 11. c. 8.*

39. Pontificem, à Mendoza acius stimulatam, statuisse Cæsari gratificari, atque idcirco delegisse cœtum Purpuratorum, qui ad Cæsarem penè omnes propendebant, quò rem ad suum libitum pertraheret, adiectis etiam quibusdam familiaribus, quò ceteri in officio continerentur. At ephemeris tradit, cœtum illum constituisse ex iisdem Purpuratis, qui sub Paulo III. eodem rei intererant. *Ibid.*

40. Pontificem, cum existimaret sui nominis dignitati opportuna ea mandata, quæ de Concilio tradiderat Nuntiis, apud Reges seruanda, curasse vt Iulius Cæsar Cananus, sibi à secretis, ea communicaret amicis titulo familiaritatis, atque ita postea euulgarentur. Verùm id suspicari non poterit qui leget commentarium mandatorum Triunlio exhibitum; siquidem ibi de Cæsaris mente tam malè sentitur, deque eius potentia tam infensè scribitur, vt factis constaret, non potuisse id scriptum publicari sine indignatione Cæsaris. *Lib. 11. c. 9.*

41. Diploma à Pontifice promulgatum de Concilio Tridenti repetendo multum displicuisse Cæsari, Religionisque studiosis Catholicis, quippe illo aperto continuatio exprimebatur, adeoque præcedebatur Protestantibus spes omnis recognoscendi priora Decreta, quæ destituti, in Concilium haud accessissent. In Diplomate tamen nullus sermo habetur de continuando, sed de resumendo & proseguendo Concilio. Insuper Cæsar ipse in denuntiationibus Bononiæ ac Romæ editis, huiusmodi Continuationem postulauerat, commendans ac comprobans Concilium Tridenti habitum, adeoque Decreta ibi sancita, & rationem agendi ibidem seruata. *Lib. 11. c. 11.*

Part II.

42. Cum Pontifex Diploma illud inconsulto Cæsare euulgasset, ab hoc vicissim euulgatam fuisse sententiam Cæsarei Conuentus, quod vulgò habitum sit eo animo factum, vt par pari Pontificiæ Bullæ reponeretur. Et tamen Suauis ipse paulò antè istius sententiæ verba referens ait, eâ Conuentus sententiâ clarè decerni, vt omnes subiicerentur Concilio à Pontifice antè imperato, & per memoratum Diploma indicto. *Ibid.*

43. In Sessione duodecima fuisse Tridentino Cardinali locum, Episcopis Præsibus superiorem, attributum. Porro hi in cunctis Concilij functionibus federunt simul cum Legato, quemadmodum tres Legati federant, & Tridentinus subsellium obinebat seorsim, atque ab Episcopis separatus. *Lib. 11. c. 14.*

44. Futuram Sessionem fuisse indictam ad 9. Octobr. cum fuerit indicta ad 11. eiusdem mensis. *Lib. 11. cap. 15.*

45. Vltimam Regis Galliæ protestationem fuisse Romæ promuntiatam à Paulo Thermes. Ab alio fuit promuntiatam. *Lib. 11. c. 16.*

46. Præsides, acceptis litteris, ab Henrico Secundo ad Concilium missis, separatim conuenisse cum Principum Oratoribus, sed sine Episcopis, atque inter se statuisse vt epistola legerentur, & postea iussisse readi huiusmodi responsum nomine Concilij, cum Patribus antea nequaquam communicatum; vnde prudentibus viris sermonum materiam præbitam. Sed contra Præsides sese seorsim subduxere populo, qui in templum conuenerat, sed secum omnes etiam Episcopos cum Oratoribus duxerant. *Lib. 11. c. 17.*

47. Archiepiscopum Moguntinum in templo publicè liberam ea de re sententiam tulisse. Id tamen accidit in

M m m m

priuata

priuata consultatione, habita in sacra-
rio, cui interfuit ipse tamquam vnus
ex Patribus. *Ibid.*

48. Thomistas & Scotistas in re-
bus ad Fidem spectantibus operam de-
diffe, vt ab Ecclesia peculiare ipso-
rum sententiæ declararentur vtræ;
adeoque in Concilio sancirentur tam-
quam Fidei dogmata, non tam ora-
cula à Deo reuelata, quàm opinamen-
ta ab hominibus asserta. Sed hac de
re nullum ex:at verbum in Actis, in
quibus copiosè leguntur etiã mino-
rum Theologorum suffragia. *Lib. 12.
cap. 1.*

49. Nonnullis ex iis Theologis haud
placuisse, vt decerneretur tamquam Fi-
dei dogma, Christianos debere Eu-
charistiam die Christi Resurrectioni
sacrâ accipere, cum nouum sit, Eccle-
siæ præceptum statui tamquam Fidei
oraculum. At omnes consentire, vt
contrarium pronuntiatum anathemate
adfecto damnaretur, exceptis duobus,
qui solum poposcere, vt id aliquâ ad-
iectâ declaratione fieret, cum præce-
ptum ecclesiasticum esset, non diui-
num. *Ibid.*

50. Italis non placuisse, vt Theolo-
gi sententias firmarent testimoniis sa-
crarum Litterarum & Patrum; peri-
de ac eorum Theologiæ, in gratiam
Germanorum & Belgarum, inde nota
inureretur. Hæc tamen ratio doctrinæ
examinandæ haud noua potuit videri,
quippe seruata in rebus sub Paulo sanc-
ctis. Ad hoc inter viros totius cætus
eruditissimos fuere Seripandas & Ca-
tharinus Itali; & Ecclesiæ antiquitatis
peritissimi fuerant Alexander & Con-
rarents Cardinales, qui paulò antè hu-
iusmodi negotiis occupati fuerant. Et
in Concilio habito sub Iulio, præter
Germanos & Belgas, adfuere Canus,
Lainius, Salmeron, Hispani summâ
eruditione ornati. *Ibid.*

51. Protestantes mirâtos, quòd Syn-
odus affirmaret, ipsos cupere, vt super
solis quatuor de Eucharistia capitibus
audirentur; cum sapius in conuentu-
bus restati essent, se nullum ex præteri-
tis Decretis recipere, sed velle de om-
nibus à capite audiri. Id autem nul-
lam ipsis admirationem parere potuit,
cum toties Pontifices Cæsari denur-
tiasent, se nolle vt antecedentia De-
creta in controuersiam vocarentur. Et
Cæsar, Ecclesiasticus Ordo, plenusque
Imperij Conuentus, non obstante hu-
iusmodi denuntiatione, vehementissi-
mè Concilium à Pontifice postulau-
rant, atque ipsi obtulerant totius Ger-
maniæ, sese Concilio subiciendis, obse-
quium. *Lib. 12. c. 8.*

52. Concilium in responso, quod
Brandenburgico Oratori reddidit, stipu-
latum ab eo esse plusquam ill. offeren-
dum. Cum è contrario non posset offerri
Synodo plusquam Oratoris mandatis
continetur, in quibus agnoscebatur
Iulius tamquam Ecclesiæ vniuersalis
Pontifex, & Concilium Tridentinum
Oecumenicum. *Lib. 12. c. 9.*

53. Louanienses & Colonienfes
Theologos plura opposuisse in eorum
inter fidei dogmata referendum esset
caput de casibus referuatis. Hac de re
ne verbum quidem legitur in Actis.
Lib. 12. c. 11.

54. Eisdem Colonienfes reprehen-
diffe, damnari Canone decimo rela-
tam ibi interpretationem verborum
Christi, *Quæcumque ligaueris*; nam-
que aiebant, eam interpretationem esse
Theophylacti: & tamen hic Auctor
expressè contrarium de hac re scribit.
Ibid.

55. Franciscanos ægrè tulisse, statui,
Sacerdotem verè absolueret, & non
potiùs declarare absolutos penitentes
ob antecedentem contritionem. At il-
le qui vnicè id propugnauit, non mor-
do

Historia
Concilij Tri-
dentini
pars II.

Historia
SIV
6

do non fuit Franciscanus, sed ita propugnauit, vt tamen firmum esset peccata remitti per Sacramentum. *Lib. 12. cap. 12.*

56. Patres delectos primùm potuisse, Sacramentum Extremæ vnctionis fuisse à Christo institutum, Marc. 6. & postea, quodam Theologo monente, pro voce, *institutum*, reposuisse *insinuatum*; quam vocem ait Polanus ibi multum disconuenire, vti reliquo Canon non benè accommodatam. Et tamen in Theologorum minorum congressibus, habitis 22. & 23. Octob. adeoque vno mense ante conformationem Canonum & Decretorum, doctrinam complectentium, non modò vnus, sed complures ex iis animaduertunt, huiusmodi Sacramentum non fuisse institutum, sed delineatum & insinuatum iis verbis quæ habentur Marc. 6. eadem porsus ratione quâ id Synodus declarauit. *Ibid.*

57. Oratores Cæsaris & Ferdinandi numquam interuenisse generalibus Congregationibus. Hoc reuincitur vti falsum ex omnibus Concilij Actis. *Lib. 12. c. 15.*

58. Cardinalem Martinusium fuisse ex Ordine S. Basilij Monachum. Fuit ex Ordine S. Pauli primi Eremitæ. *Lib. 13. c. 1.*

59. Hunc fuisse inter Purpuratos relatum, Cæsare eum in gratiam Ferdinandi nominante. Potrò hic Purpuram accepit solo Ferdinando id à Pontifice petente. *Ibid.*

60. Iulium auxisse Senatum aliis Senatoribus tempore consueto feriarum natalitiarum. Ex Actis Senatus liquet, 20. Nouembr. id à Pontifice gestum. *Ibid.*

61. Cùm id temporis Senatus constaret octo & quadraginta Purpuratis, visum fuisse Pontificem plus iusto Purpuræ prodigum, adiectis tribus &

decem supra morem eorundem temporum: ac à Pontifice hunc colorem obtentum, ne Gallica Purpuratorum pars excederet. Hic tamen Purpuratorum numerus haud immodicus fuit, neque illi qui purpurâ ornati sunt, eius generis fuerunt, vt vniuersus Senatus non consenserit: ac Pontifex hanc causam attulit, se egere prudentibus & fidelibus Consiliariis, cùm plurimi Purpurati ob diuersas causas Româ abessent. *Ibid.*

62. Ab Episcopo Montis Falisci perlatum ad Pighinum quoddam Pontificis mandatum, quod ita à Svaui refertur, vt veritati multum repugnet. *Ibid.*

63. Cæsarem Pontifici solemnes denuntiationes minatum, nisi iuberet Sessioni supersederi; atque hac de causa ab eodem Cæsare certum hominem missum Romam & Tridentum. Contrà Cæsar leniter & per accuratas preces id egit, aded vt Pontifex & Patres ei indulserint. *Lib. 13. c. 2.*

64. Necem Cardinalis Martinusij fuisse communiter Ferdinandi iniquitati imputatam, ac Pontificem satis imbecillum se præbuisse in eo absoluendo. Atqui Svaui non ignorabat quidquid contrà scriptum fuit à Paulo Paruta, Venetæ Reipublicæ Historiographo, & harum rerum scientissimo. *Ibid.*

65. Præsides Synodi Romæ fuisse reprehensos, quòd in Decreto quo Concilium suspendebatur, Christiani extimulabantur ad seruanda ea quæ per Concilium statuta fuerant, haud reseruata antecedenti Pontificis comprobatione; atque aded ab aliquibus dictum, Præsides omnesque Episcopos qui Decreto consenserant, in sacras Censurarum pœnas incidisse. Sed reuerà in Decreto legitur, fuisse Pontificis consensum, & auctoritatem

Pontificis, Sedisq̄ Apostolicæ referuatam. *Lib. 13. c. 3.*

66. Concilij suspensionem vsque ad biennium statutam, decem annis continuatam culpâ Pontificum. At primum illud temporis spatium (vñ & Suavis ipse refert) cum conditione præscriptum fuit, si videlicet interim discordiæ inter Christianos componerentur, quæ, sicut habet eius Historia, durarunt vsque ad Pij IV. Pontificatum, quo tempore rursus capta & decreta Concilij instaurandi tractatio fuit. *Lib. 13. c. 4.*

67. Rem inusitaram, & mysterij plenam fuisse factam à Marcello II. dum Pontificatum adeptus, antiquum nomen retinere voluit. Et tamen paulò ante Adrianus VI. idem egit, suadente Oratore Casareo, ob præstantiam Pontificum eius nominis. *Lib. 13. cap. 11.*

68. Morem mutandi nominis ortam ex Pontificum superbia. Baronius tamen docet, primum fuisse nomen Christianæ modestiæ ergò mutatum à Pontifice, qui cum Petrus vocaretur, haud ausus fuit in ea Sede tanti Apostoli nomen retinere. *Ibid.*

69. Marcellum possisse multum fidaciæ in arte Genethliaca, qua factus, Pontificatum sibi sponderat, palam hoc profitens; sed citò deceptum, quantum pertinuit ad vitæ diuturnitatem, & rerum, quas medicabatur, successum. Hoc omittis aliis rationibus reuincitur vñ falsum, ex Scripandi testificatione. *Ibid.*

70. A Paulo Quarto exceptos fuisse Britannicos Oratores in primo quem publicè habuit Senatu. Primus Senatus habitus fuit 30. Maij, & Oratores excepti sunt in alio Senatu die 21. Iunij. *Lib. 13. c. 12.*

71. In eodem publico Senatu fuisse regni titulo Hiberniam ornatam. Id

tamen factum est in secretiore Senatu die 7 Iunij. *Ibid.*

72. Pontificem dissimulasse, Hiberniam ab Henrico Octavo in regnum euectam. Pontifex tamen hoc expressè in eo Senatu commemorauit. *Ibid.*

73. Hoc fuisse arcanum Aula ignotum, ob cuius ignorantiam plurimos sermones agitados. At è contrario verba, quæ de hac re à Pontifice pronuntiatâ fuisse coram Cardinalibus, posita fuisse in publico diplomate, eadem die signato, & edita in Annalibus Bzouianis. *Ibid.*

74. Bellum inter Paulum Quartum Pontificem, & Regem Hispaniæ Philippum Secundum, ortum ex sola cupiditate Pontificis, profanz ditionis incremento inhiantis. Contrarium constat ex *lib. 13. c. 14.*

75. Cardinalem Lotharingum Româ discessisse antequam conueniret inter Pontificem & Gallum de fœdere. Hoc tamen fœdus sancitum, & subscriptione firmatum fuit ab eodem Cardinali antequam Româ discederet. *Lib. 13. c. 15.*

76. Pontificem & Cardinales multum inter se altercatos de quibusdam in Senatum ab ipso adscitis. Ex Actis Senatus patet, hos fuisse ad Purpuram euectos, omnibus planè Cardinalibus contententibus. *Lib. 13. c. 16.*

77. Futurum fuisse vt Dux Albanus Romam caperet; eiusque animi visitati communiter imputatum regressum ab Vrbe. Huius rei nulla fit mentio in narratione Nauageri Oratoris Veneti, in qua variè de hoc Albani factio sententiæ accuratissimè narratur. *Lib. 14. cap. 3.*

78. Ducem Guisium Româ discessisse deserto ante sancitam pacem Pontifice. Hic tamen moratus fuit vsque ad 19. Septemb. quâ die, nempe quinta post

post

post pacificationem, Romam Albanus ingressus fuit, Pontificem veneraturus.

Ibid.

79. F. Guillelmum Petum accepisse Crucem & insignia suæ legationis in Anglia, sed modestiæ causâ se ab ea exercenda continuisse, eandemque Polo commisisse. E contrario Petus ne Purpurati quidem dignitatem accepit, tantum absuit ut Legati ornamenta acciperet; cum Regina retinisset Diploma, quo illi utraque simul dignitas deferrebat. *Lib. 14. cap. 5. & lib. 15. c. 7.*

80. Ob Imperium à Carolo Quinto translatum in fratrem, Pontificem arrogasse sibi potestatem eligendi pro arbitratu Cæsarem. Pontifex tamen hoc tantum voluit, ut ea translatio non esset legitima, quod sine Pontifice præstita esset, adeoque Imperium non nisi per Cæsaris obitum transferri posse. *Lib. 14. c. 6.*

81. Pontificem Guzmanno dixisse, se velle mittere Nuntium ad Carolum Quintum. Porro hic Nuntius destinatus fuit non ad Carolum, sed ad Ferdinandum, ad quem paucis diebus post hunc sermoem cum Guzmanno habitum, pro Nuntio missus est Legatus. *Ibid.*

82. Nepotes à Paulo fuisse ab administratione remotos 26. Ianuarij 1558. Id accidit 27. Ianuarij 1559. *Lib. 14. c. 7.*

83. Eodem tempore recusatum à Pontifice Ferdinandi Oratorem. Hic tamen recusatus fuerat anno 1558. quo Carolus vitâ concessit. *Ibid.*

84. Pium Quartum statim atque Pontifex creatus fuit, significasse Francisco à Turre, Ferdinandi ministro Romæ, se paratum Ferdinando reddere Cæsareos honores; ac à Ferdinando, auditâ Pontificis mente, eundem Turtium Oratorem designatum. Tur-

rius tamen Orator à Cæsare nun cupatus & approbatus fuerat multò antè; namque is & in Comitibus Pontificiis erga Cardinales, & ea diequâ Pontifex coronatus, partes Oratoris erga eundem Pontificem egerat. *Lib. 14. cap. 11.*

85. Carolum Quintum animam effluisse in manibus Constantini Pontificis, tamquam hæretici, simulacrum combustum. Pontifex nullas in Caroli Quinti anima moderanda partes egit, sed tantum apud eum Concionatoris officio: neque eodem usque ad eiusdem mortem functus fuit. *Ibid.*

86. Fuisse propositum Antonio Navarra Regi, ut se per diuortium ab hæretica coniuge separaret, nubereque Regina Scotorum viduæ: atque hunc idcirco, Angliæ & magnæ Britanniæ regno in hancem, cepisse sese exhibere alieniorem ab vxore. Hoc uti falsum refellitur à Famiano Strada. *Lib. 15. c. 1.*

87. Hispanos super Concilij diplomate mouisse Pontifici difficultates, quod recens offensi fuissent ob Antonium vii Navarra Regem acceptum. Hoc tamen patet falsum, cum Hispani, quantumuis sese super Antonij negotio placatos ostendissent, tamen in istis difficultatibus perfliterint. *Lib. 15. cap. 2.*

88. A conuentu Nauburgensi fuisse Nuntius remissas literas Pontificias postredie quam ij auditi fuere. Hoc tamen præstitum fuit post horæ quadrantem. *Lib. 15. c. 3.*

89. Nuntios fuisse in conuentum accitos, atque ibi redditum iisdem responsum. Responsum tamen ad eos fuit per decem Consiliarios missum in ædes ubi morabantur. *Ibid.*

90. Cardinali Puteo, qui ad Concilium Præses destinatus fuerat, ægro-tanti, fuisse Seripandum successum.

M m m m m 3 Non

Non solus Seripandus, sed vnà Osius & Simonetta Præsides in eodem Senatu renuntiaui sunt, non tamquam aliis suffecti, sed tamquam collegis adiecti. *Lib. 15. c. 6.*

91. Simonettam & Altempsum fuisse simul Legatos Concilij nominatos. Simonetta tamen nominatus fuit multis antè mensibus vnà cum Oσιο & Seripando. *Lib. 15. c. 13.*

92. Contentionem Archiepiscopi Bracarenfis de prærogatiua, fuisse ortam in primo generali congressu, cum Diploma recitatum fuit, quo edicebatur, vt antiquiores Primatibus præcederent. Hæc tamen contentio excitata & composita fuit multò antè; neque vlla eius mentio in dicto congressu habita fuit: quin Diploma illud non causa, sed effectus & finis eius litis fuit. *Ibid.*

93. Cùm Parisiensis Cancellarius noller suâ subscriptione confirmare facultates Cardinalis Ferrariensis Legati, loco ipsius subscripsisse Reginam Mariam, Regem Nauaræ, & primarios regni administratos Et Cardinalem, quò eam subscriptionem obrineret, seorsim per libellam spondidisse, se iis facultatibus non vturum, ac Pontificem consulturum abusus qui Romæ contingebant in Sacerdotiis deferendis, eorumque tabulis seu Diplomatis conficiendis. Hæc omnia patet esse falsa ex litteris eiusdem Legati ad Cardinalem Borromæum. *Ibid.*

94. Cardinalem Ferrariensem, quò compensaret beneficium acceptum, eò adductum, vt Pontificem eximularer ad Communionem sub vtraque specie concedendam. Litteræ tamen hac de re à Ferrariensi scriptæ fuere die 31. Decembris, quo tempore eius facultates approbatæ nondum fuerant. Nec modò his litteris eiusmodi concessionem non promouebat, sed que-

rebatur de iis Gallis Catholicis, qui illam Reginæ representabant, tamquam à rationibus Pontificis non abhorrentem. *Ibid.*

95. Etiam Gallicum Oratorem à Pontifice, vt id concederet petisse, ac Pontificem primò se pronum exhibuisse, & postea in Senatu 10. Decemb. in aliam sententiam à Cardinalibus deflexum. Sed contra, nullus Senatus habitus fuit 10. Decemb. Et Pontifex valde conquestus est cum Oratore, huiusmodi petitionem asserente. *Ibid.*

96. Cardinalem Simonettam, vbi Tridentum attigit, nactum fuisse Pontificis mandatum, quo vetabantur Legati Concilium aperire, absque noua Pontificis significatione. Simonetta nullum de mora iniicienda mandatum reperit, neque mora quæ contigit, Pontificis iussu, sed sola permissio fuit. *Lib. 15. c. 15.*

97. Pontificem voluisse illam moram petente Oratore Casareo. Ea mora contigit ex solo Legatorum consilio. *Ibid.*

98. Contentionem Archiepiscopi Granatensis de declaranda Concilij Continuatione, contigisse in primo generali congressu. Ex Actis & litteris patet, eam controuersiam sedatam ante illum congressum. *Ibid.*

99. Hispanorum petitioni intercessisse Commendonum Zacinthi Episcopum, cum Cæsaris contrariam mentem nollet. Ex Catalogo eorum Episcoporum qui primæ Sessioni interfuerunt, liquet, Episcopum Zacinthi id temporis Tridentinon fuisse, sed postea illuc venisse, vti patet. *Ibid.*

100. Composita per concordiam in congregatione formulæ de re disputata, mox itum ad Decretum concinnandum. Decretum tamen concinnatum fuit ante congregationem, &

aut.

Historia
Concilij Tri-
dent.
pars II.

1510
SIV
8

antequam conueniretur cum Hispanis, quibus urbanitatis causâ ostensum fuit id temporis quo conuentio sancita, & antequâ in congregatione coirent. *Ibid.*

101. Legatos post primam congregationem generalem, habitam sub Pio IV. aggressos fuisse conformare Decretum, sed tali arte, vt adimeret Episcopis proponendi libertatem, idque occultum esset, vixque intelligi posset: quocirca post multum studij adiecit illa verba, *proponentibus Legatis*. Sed contra, Decretum, conformatum cum laudatis omnino verbis, lectum fuit triduo ante, publice in congregatione; & prout libat, licuit vnicuique illud expendere, antequam suam de eo sententiam in Sessione proferret; & re ipsa quidam se illi obiecerent. *Lib. 15. c. 17.*

102. Hispanos, à quibus hoc Decretum improbatum, fuisse quatuor. Duo dumtaxat fuere. *Ibid.*

103. Archiepiscopum Rhegiensem, qui in ea Sessione Latine perorauit, sic locutum quo modo minimè locutus conuincitur ex authentico eius Orationis exemplo, quod extat. *Ibid.*

104. Quamdã opinionem circa tria capita, à Legatis in generali congressu, præuio secundæ Sessioni, proposita, fuisse Gregorij Augustinianorum Eremitarum Præsidis. Horum Præsides nec huiusmodi sententiam tulit, nec Gregorius, sed Christophorus à Patauio vocabatur. *Lib. 15. c. 19.*

105. Legatum Altempsum Tridentum aduenisse die 5. Februarij. Aduenit 30. Ianuarij. *Ibid.*

106. Ex Patribus plures promouisse quamdam sententiam de Indice librorum. Hanc tamen sententiam vnice proposuit ac sustinuit Petrus Contarenus Episcopus Paphensis, cuius Suius hoc loco mentionem non facit. *Ibid.*

107. Vnâ cum Archiepiscopo Gra-

natenis, petente exceptionem in primo secundæ Sessionis Decreto, conspirasse Calaritanum & plerisque Hispanos. Granatenis hac in re solus fuit, & Archiepiscopus Calaritanus eâ die Sessioni non interfuit. *Lib. 15. c. 21.*

108. Varias consultationes habitas de Græcis, Anglis, & Scotis, nominandis in publicis fidei literis. Huius rei nulla mentio in minutissimis Actorum illorum monumentis habetur. *Lib. 16. cap. 1.*

109. Legatos, iam compertos Pontificem aliud velle de venia offerenda ijs qui ad Tribunal fidei delati erant, negotium eò promouisse, quo ipsi Pontifici obsecraturi spectabant: sed antequam id competissent, inter se discordes opinione fuisse. Et tamen illis nondum villo pacto comperta erat Pontificis mens. Neque solum in hoc non discordabant, sed omnes literis, communi nomine scriptis, indulgentiam comprobantes, testati sunt, hoc esse commune Patrum votum. *Ibid.*

110. Pontificem iratum fuisse Galis, quasi malè ab illis acceptus contemneretur. Sed ex plurimis monumentis contrarium apparet. *Lib. 16. c. 3.*

111. Legatos, quò Pontificem certiores facerent de sententijs, pronuntiatas in capite de Episcoporum residentijs, misisse Camillum Olium post congregationem habitam 20. Aprilis, ac ab eo consilium in ea re petisse. Ad hanc rem delectus fuit non Camillus Olius, sed Federicus Pendasius. Et Legati, quò præuenirent maiorem Patrum æstum, misere eum 10. Aprilis. *Lib. 16. cap. 4.*

112. Eos qui intercessere ne statueretur, residentiam ad ius Diuinum pertinere, fuisse tres supra triginta. Hi fuerunt octo aut septem supra triginta. *Ibid.*

113. Quosdam mediæ sententiæ, quorum aliqui dixerunt, placere sibi

cam

eam declarationem, si Pontifici placeret: alij, sibi non placere, si Pontifici non placeret, fuisse triginta. Hi fuere quatuor supra triginta. *Ibid.*

114. In Sessione celebrata 14 Maij, fuisse receptos Helucios Oratores. Ex omnibus eius temporis monumentis patet, eos receptos in Sessione 4. Iunij. *Lib. 16. c. 7.*

115. Bauari Ducis Oratores tardius sese in conspectum dedisse, quod Legati spaium cepissent Pontificis monendi de lite, quæ inter eos & Venetos Oratores de prærogatiua orta erat. Causa eius tarditatis fuit tabellarius missus ad Bauarum ab eius Oratoribus, quod cognoscerent eius mentem de ea cum Venetis contentione. *Ibid.*

116. Episcopos strepuisse, quod in ea Sessione, de mansionis capite non statueretur. Id nec verum fuit, nec fieri potuit, quandoquidem iam ex totius Conuentus voluntate literæ ad Pontificem datæ fuerant, eiusque responsum expectabatur. *Ibid.*

117. Cæsareos Oratores denuntiasse, se statim discessuros, si declararetur, Concilium esse continuationem. Sed huius rei nullum vestigium extat in tot legitimis monumentis. Præterea Cæsar de hac ré mandata dedit non nisi post tempus de quo Suauis loquitur, videlicet, acceptis literis 26. Maij quæ 22. datæ fuerant, quibus Oratores iussi non ab vrbē discedere, sed à functionibus abesse. *Ibid.*

118. Piscarium, ob hunc discessum à Cæsareis denuntiatum, & rogatum à Cardinali Mantuano, eò properasse,

vt languidius Continuationem promoueret. E contrario Piscarius voluit, vt Legati per libellū testificarentur, Continuationem in proxima Sessione declaratam iri. *Ibid.*

119. Cardinalem Mantuanum, quod Cæsari gratificaretur in protrahenda Sessione, vltim litteris Lanfati, quæ alataz opportunè idem periebant. Porro dilatio à Lanfaco petita, decreta fuerat die 30. Aprilis, ad eam quæ decem diebus antequam petitione Cæsaris ingratæ afferentur à Piscario, qui Tridentum non nisi 10. Maij attingit. *Ibid.*

120. Concilij Promotorem maxime turbatum fuisse ob aculeatam Fabij Gallici Oratoris orationem, ideoque non reddidisse ei, vii mos erat, responsum. Sed Suauis hac in re vel ignorat, vel celat facti veritatem, quæ habetur *Lib. 16. c. 11.* Adde, quod non Promotor, sed qui erat à Concilij Secretis, responsa dabat. *Ibid.*

121. Pontificem destinasse Gallie opem, aureorum ducentorum milium summam à constantem. Hæc constabat aureis trecentum millibus. *Ibid.*

122. Pontificem, succensentem Mantuano ob Concilij continuationem non declaratam, destinasse Tridentum alios Legatos; & ne primum locum ei adsumeret, cogitasse eum cooprate in ordinem Cardinalium Episcoporum, extincto id temporis in Gallia Cardinale Turnonio, Cardinalium antiquissimo. E contrario constat, ante hoc, in Senatu habito 18. Maij, fuisse alijs imperitos sex Episcopatus Cardinalium propitios. *Ibid.*